باڵندە گوولەکانی کوردستان، تاکەی عاشقی داری ژەقنەبووتی داگیرکەرانن؟! عێراق بە نموونە!..

هەڵۆ بەرزنجەیی
٢٠١٩/١٠/٩

لە ڕاستی و بابەتێتی دوور ناکەوینەوە، گەر بێت سەرەتا ئاماژە بەوە بکەین، عێراق دەوڵەتێکی دەستکردی زۆڵەکە و ئیمپریالیزمی ئینگلیزییە و لە سەردەمی کۆلۆنیالیزم دا، لەسەر دەستی ونستن چەرچلی وەزیری کۆلۆنیالیست و سیر پیرسی گوکس و مس بیل و لۆڕانسی عەرەب دروست کرا و بۆ پاراستنی بەرژەوەندییە ستراتیژییە دوور و نزیکەکانی خۆی دروستی کرد – وەک دابەشکردنی ئیمپراتۆرێتی عوسمانی و لاوازکردنی تورک، دەزینەوەی نەوت و بەجێهێشتنی چەند گەرایەک بۆ ئەو پێشهاتانەی لە ئایندەدا لە ناوچەکەدا چاوەڕوان دەکرا- …
دروستکردنەکەش ئەوەمان پێدەڵێ: عێراق ڕاستەوخۆ بەرهەمی خەبات و تێکۆشانی هیچ میللەتێک نییە!. بەپێی سەرچاوە مێژووییە و دیکۆمێنتەکان، کورد وەک میللەتێک تا دوا هەناسە بەرگری لە دروستکردنی ئەم دەوڵەتە کردووە و چ وابەستەییەکی بەرامبەری نیشان نەداوە… لە ئەنجامی بەربەرەکانی توندی کورد بە لکاندنی کوردستان بە عێراقی تازە دروستکراوەوە. ئەم حاڵەتی نەبوونی هەست بە پەیوەندارێتی عێراق و هیچ خۆ بە عێراقی نەزانینە بەدەوام دەبێت. پاشان ئینگلیز لە گەڵە هەوڵی سیاسیدا بۆ چەسپاندنی کوردستاب بە عێراقەوە بەهۆی شۆڕشەکانی شێخی نەمرە سەرکەوتوو نابێت. ئەوسا بیری بۆ بواری دیکە دەچێ. لەوانە لە ساڵی ١٩٢٦ دا، پێشنیاز بە مەلیک فیصل دەکات رێکخراوێک لە بەغدا دروست بکات بۆ یەکێتی و کۆکردنەوەی ئەندامانی نێوان کورد و عەرەب… تا کورد لە عەرەب نزیک ببنەوە و هێدی هێدی ناسنامەی عێراقیبوونیان لا شیرین بێت.
ئەوە بوو یانەی سەرکەوتن دروست کرا… پاشان نامیلکەی «عرب والاکراد» بڵاوکرایەوە. هەموو ئەم هەوڵانە بۆ سازدانی ژینگەیەکی لەبار بوو بۆ عێراقچێتی و بەتایبەت کورد سۆز و وابەستەیی بۆ ئەم دەوڵەتە تازە دامەزراوە نیشان بدات و لەژێر تاجی پادشایەتی فەیسەڵ دا، ئۆقرە بگرێت و پێکەوە ژیان لەگەڵ عەرەب دا پەسەند

بکات!. مامە ئینگلیز مەرامەکانی بێ قڕە و بڕە جێبەجێ بکات .
:لە کۆنگرەی قاهیرە١٩٢١ دا بڕیار دەدرێ: »» کوردستان بەشێوەیەکی راستەوخۆ لە لایەن ماندات/ مندوبی سامی بەڕێوە دەبرێ و بە سەربەخۆیی لەعێراق دەمێنێتەوە تا ئەوکاتەی بیروڕایەکی گشتی کوردی باوە□ پێکراو ساز دەبێت، بلکێن بە عێراقەوە»»+
ئینگلیز عێراقێکی دروست کرد، لە ڕێگای کەمینەیەکی شەڕانگێزی خوێناوییەوە، بە کولتوورێکی دواکەوتووی شوومەوە ، بە ئاگر و ئاسن حوکمی کردووە. هیچ مافی نەتەوەیی و ئازادییەکی کەسی تێدا نەبووە.
یەک ناسنامەی عەرەبی بەسەر تەواوی پێکهاتەکاندا سەپێندرا.. گەر بهاتایە، میللەتان و ئەقڵ و کولتوور و دەستوورێکی وەک ئەوەی سویسرایان بهێنایە و عێراقێکی چەشنی سویسرایان پێ قووت بکردایەوە، ئەوە ڕەنگە هەستی خۆ بەهاوڵاتی زانین بەرامبەر بەم عێراقە دروست بوایە!؟، بە ساردی وکزیش بوایە سەری هەڵدەدا..
ئەودەم ستراکچەری ئەقڵ و ستراتیژی کوردیش لەسەر بنەمایەکی تر دادەڕێژرا. بەڵام ئینگلیز عێراقێکی بە مێژوو هەڵکشاو لە خوێن و بە سیستەم دیکتاتۆری کودەتاچی تەواو سەربازی قووتکردەوە و هەموو پشتیوانییەکی لۆگیستی لێ کرد، تا توانی لەسەر پێی ڕاگرێ.

عێراقچێتی لە ڕوانگەی ئیسلامەوە:
لە ئاینی ئیسلام دا جێگای حیزب و دەوڵەت و نیشتمان نابێتەوە… هەموو لەسەر زەوی لەژێر چەتری « ئوممەی ئیسلام دا» کۆبووینەتەوە و کەس خاوەنی هیچ نییە بەڵکو هەموو شتێ لە ڕێی خوا و پێغەمبەرەکەی محه□م□د دا دەکرێ و جیاوازی نێوان کەس و ڕەنگەکان نییە. نەتەوە و نەتەوایەتی و دەوڵەت و حیزب داهێنانی رۆژئاواییە کافرەکانن بۆ پارچەپارچەکردنی ئوممە و سەرزەمینی موسڵمان . بەس بۆ فەلەستینییەکان هەموو شتێ ڕەوا بوو. حیزب و دەوڵەت دروستکردن و فەلەستینچێتی، تەناتەت وەک موسڵمانێکی کورد خۆیشی بچێ بۆ غەزای جولەکە پێی ڕەوایە، بەبیانووی شەڕی زایۆنیزم!.
وەک زانیمان عێراق دروستکراوە بەم میکانیزمە و بۆ ئەو ئامانجە . کەواتە باوەڕ و خەبات و شەڕی پاراستنی ئەم کیانە دەستکردەی کۆلۆنیالیزمی گڵاوی دوژمنی باوەکوشتەی ئیسلام، ئامانج لێی پارچەپارچەکردنی جیهانی ئیسلامییە، چ مانایەک دەبەخشێ؟!. ئاخر ناسیونالیزم و دەوڵەتی نەتەوەیی داهێنانێکی رۆژئاوایە، بۆ هەڵتەکاندنی جیهانی ی□کگرتوو و بەهێز و پیرۆزی ئیسلام … چۆن پەسەنددی دەکەن.. کە کراوە واتە بۆ خۆت رحمان الرحيم و بۆ خەڵکی تر شیطان لعین. دەمێنێتەوە بڵێم گەلێ ڕۆڵەی زانا و تێکۆشەری کوردی موسڵمانمان هەبوون و هەن، بۆ کورد و کورجستان گیانی خۆیان

بەخشیوە. مەلا مەعشوق خەزنەوی بە نموونە…

عێراقچێتی لە ڕوانگەی مارکسایەتی و ماوێتی « چەپ و کۆمۆنیستەکان» ەوە:

ئیمپریالیزم دوا پلەی گەشەسەندنی سەرایەدارییە و دەوڵەتە کۆلۆنیالیستە رۆئاواییەکان، چەوسێنەر و خوێنمژ و دکتاتۆر و دژی ئازادی و چینی کرێکار و سۆسیالیزمن .

مارکسییەکی کورد نیە نەزانێ ، پەیمانی سایکس پیکۆ یەکەم مۆری هەردوو دەسەڵاتی کۆلۆنیالی ئینگلیزی و فەرەنسی پێوە دیارە. ئەم پەیمانە هێڵە گشتییەکانی ستراتیژی ئینگلیز و فەرەنسای تێدا بەرجەستە بووە و پاشانیش ئەمەریکا بەری رەنجی ئەوانی چنییەوە و بووە خاوەنی زۆری سیاسەتەکانی دوو دەوڵەتی ناوبراو، کە بەنموونە بە مامانی عێراق و زۆر دەوڵەتۆکەی تری د□ق□ر□کە دادەنرێن…

بەم شێوەیە پرسیارێ خۆی دەسەپێنێ و لە مێشکمان دا دەزرنگێتەوە: بۆچی داکۆکی لە سنوورەکانی ئەم دەوڵەت و چوارچێوەی یاساییەی ناونراوە عێراق، بەلای مارکسییەکانەوە ستراتیژی خەبات بوو؟؟. بۆ دەیانویست کورد بکەنە کرێکار و لەگەڵ هی عەرەبدا یەکی پێبگرن و خەباتی سەرتاسەری لە عێراق دا بکەن ؟ بۆ کوردستانی بوون تاوان و دواکەوتوویی بوو؟ئاخر نەیاندەزانی هەر سیاسەتێ لە پێناوی پاراستنی ئەم قەوارە دەستکردەدا دەکاتە خزمەتی بێ چەندوچوونی هێزە جیهانخۆرەکان. ئەم دەستەیە لەگەڵ خەباتی گەلانی هەموو دنیادا بوون لەدژی کۆلۆنیالیزم و ئیمپریالیزم و سەرمایەداری و زایۆنیزم، جگە لەخەباتی ڕەوای کوردستانی کورد.

شایانی ئاماژە پێدانە لەم دەستە و تاقمەش دا، کەسانی کوردستانی زۆرمان هەبووەو هەیە، کە بە ڕێبازی خۆیان تێکۆشاون بۆ سەربەخۆیی کوردستان و تا ئێستاش زۆریان هەر لە سەنگەردان.شێخ شەهاب و مەزڵوم دۆغان وەک نموونە.

عێراقچێتی لەڕوانگەی مۆدێرنێتییەوە.

مۆدێرنێتی کە زرینگەی لەگوێی گەلێ کەسدا خۆش دێت، یەکێکی ترە لەئامڕازەکانی دەستی هێزە کۆلۆنیالستەکانی جیهان، بۆ گەیشتنە مەرامە گڵاوە نامر□قایەتییەکانیان…لە ڕێی مۆدێنێتەوە بۆ دروستکردنی نەتەوە و کولتوور و دەوڵەتی نەتەوەیی یەکشوناس لەسەر هەژماری زمان و کولتوور و نیشتمان و جەستەی نەتەوە و کولتوور و خاکی تر داهێنا و پەیڕەو کرد.

عێراق لەڕێی زاڵبوون و سەپاندنی ناسنامەی عەرەبی بەسەریدا، یەک

پارچە بەتە بەشەکی نیشتمانی عەرەبی و لە نێو چوارچێوەی نەخشەی سیاسی عەرەبدایە. ئەو دەسەڵات و هێزە چاوچنۆکانەی لە پشت مەدەرنەتەوە وەستاون، بە هەموو توانایەکیان داکۆکی لە یەکپارچەیی عێراق دەکەن وەک بازاڕ و جێ نفوزی سەربازی و سیاسی خۆیان ، ڕێگە نادەن پارچە پارچە بێت. هەر دوێنێ نزیک بوو هەموو لە بیرمانە ، بە کورد و کێشە ڕەواکەی دەووترا دەزەکەتان «کێشەی ناوخۆیی» یە . لە کاتێکدا چ ڕۆژئاوا و چ ڕۆژهەڵات بە دوا چەکی قڕکەر و تەکنەلۆژیای پێشکەوتوو یارمەتی حکومەتی ناوەندیان دەدا.

کەواتە ئەو داوایە لە ژێر ناوی مەدەرنەتیدا لە کورد دەکرێ، خۆی بدات بەدەستەوە چونکە کار لە کار ترازاوە و هێزە زەبەلاحەکان لەسەر شێواز و فۆڕمی سیستەمی سیاسی جیهانی پێکهاتوون، ئیدی نەخشەی جیهان ناگۆڕێ و پێویستە ئەوەش مل بدەن .، چونکە چ دەرەتانە بە کورد نەماوە، هەردەبێت بەتە عێراقی و دەستبەرداری مافە نەتەوەیی و مێژووییەکانی خۆی بێت.
هەر داکۆکییەک لە عێراق لەژێر ناوی مەدەرنەتیدا ، دەکاتە عێراقچێتی و ئاماژەمان بەوە داوە، کەعێراقچێتیکردن خزمەتە بە هێزی بێگانەی ئەهریمەنی و ئەوەی پێی دەوترێ ئیمپریالیزم و سەرمایەداری و کۆلۆنیالیزم.

عێراقچێتی لە ڕوانگەی کوردایەتیشەوە:

ئەوە جگە لەوەی عێراچێتی بێتاوان و ناپاکی دادەنرێ، لە نموونەدا وەک دەکاتە ئەوەی کەسێک بیەوێ باوک و دایکی خۆی بکوژێ و بسڕێتەوە و باوەپیارە و باوەژنی بخاتە جێی ئەوان.. تۆ لەبری هەڵگری هەموو بنەما و مۆرک و خەسڵەت و تایبەتمەندی خۆت بیت و ناسنامەی کوردستانیت لە باخەڵدا بێت، دەبێت واز لە هەموویان بهێنیت و خۆت بکەیتە عێراقی و تورکیایی و ئێرانی و سووری. خۆت لە هەموو بەهایەکی کوردبوون داماڵەخاس بکەیت و خۆت بدەیت بەدەم شەپۆلی نەرجسەتی ئایین و ئایدۆلۆژیا و کەسەمە پەلەتییەوە...دەنا داگیرکەرچێتی بە کەس هەرس ناکرێ..
کەواتە لەمەی توند و گەورەی ئێمە ، بە پلەی سەرەکی ئەو هێز و کەسانە دەگرێتەوە، کە بانگاشە بۆ عێراقی بوون دەکەن و بەغدای تاوان دەکەنە، قیبلەی ئاواتەکانیان و سەرسەختانە داکۆکی لە سنوورە دەستکردەکانی مامە ئینگلیزی گڵاو و ئیمپریالیزمی جیهانی دەکەن...

دەرئەنجام گەشتینە ئەوەی بەڵێین، هەر چوار ئاڕاستەکە، بە

عێراقچێتییەکەیانەوە، جۆگەلەی بیر و خەبات و هەوڵیان، دەڕژێتە ناو ئەستێڵکی عێراقەوە. ئەمەش گەورەترین تاوان و ناهەقییە بە شێوازی جیاواز جیاواز ، بەرامبەر بە پرسی کورد لەژێر دەمامکی ناکوردستانی دەکرێت.

ئۆباڵی بە لاڕێدا بردنی ویست و خواستەکانی نەتەوەی کورد و شێواندنی ڕاستییە مێژوویی و نەتەوەییەکان و بە فیڕۆدانی وزە و توانا و تێکۆشانی ڕۆڵەکانی بۆ عێراقچێتی ، دەکەوێتە ئەستۆی ئەو قوتابخانە و مامۆستا و حیزب و سەرکردانەوە، کە ڕۆڵیان لە برەودان بەم ڕێبازی□ چ□کن و نەگریسەی داگیرکەرچێتییەدا هەبووە و تا ئێستاش هەیە.

ئاخر ئەم ڕاستییە بەڵگەنەویستانەیە، وامان لێ دەکات ، بڵێین : عێراقچێتی/ داگیرکەرچێتی سیفەتێکی نیمچە ناپاکییە بەرامبەر بە کوردستانچێتی و مێژووی قوربانی و تێکۆشانی کورد، بەردەوام نەفرەتی خەستی لێ دەکات.

دیارە تورکیاچێتی و ئێرانچێتی و سووریاچێتی، بە هەمان خوێندنەوە و پێوانە ڕوو ڕەشترو بێ ماناترن لە عێراقچێتیی.

▪ کرکوک وتوابعها حکم التاريخ والضمير د. کمال .مطهر احمد